

The background of the slide is a close-up, slightly blurred photograph of a stack of Euro banknotes. The notes are fanned out, showing various denominations including 10, 20, and 50 Euro. The colors are vibrant, with shades of purple, yellow, green, and orange. The text is overlaid on this background.

KORUPČNÍ KLIMA V ČESKÉ REPUBLICE

Ing. Martin Mravec, Ph.D.
Managing Director GfK Czech & GfK Slovakia
Praha, 18 December 2012

Cíl a charakteristika výzkumu

CÍL VÝZKUMU

Studie zpracovává tyto tematické okruhy:

- 1998 - 2009 míra respektování korupčních norem
- 1998 - 2009 očekávaná míra výskytu korupce ve společnosti
- 1998 - 2009 míra odhadované nezbytnosti dávat úplatky
- 1998 - 2009 nejzkorumpovanější prostředí
- 2010, 2012 míra důvěry občanů v politické strany
- závěr

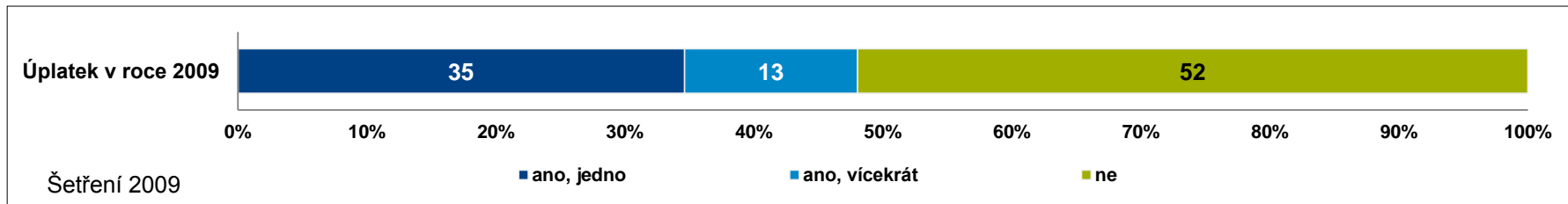
VÝSLEDKY VÝZKUMU

MÍRA RESPEKTOVÁNÍ KORUPČNÍCH NOREM

- Osobní zkušenost s úplatky v roce 2009

V roce 2009 dala alespoň jednou úplatek necelá polovina populace (48%). Více než třetina (35%) přitom uvedla, že se jednalo o ojedinělou akci, 13% lidí prohlásilo, že takto jednalo opakovaně.

Mezi roky 2006 a 2009 zkušenost s úplatky vzrostla o 12 procentních bodů.

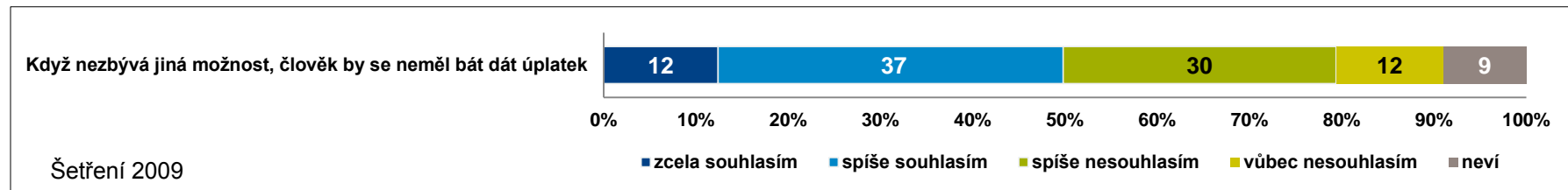
Řádková %	rok 2006	rok 2009
ano jednou	24%	35%
ano, vícekrát	12%	13%
ne	63%	52%
neodpověděl(a)	1%	0%

MÍRA RESPEKTOVÁNÍ KORUPČNÍCH NOREM

- Když nezbývá jiná možnost, člověk by se neměl bát dát úplatek

Polovina populace souhlasila s názorem, že když nezbývá jiná možnost, člověk by se neměl bát dát úplatek. Tento názor mezi roky 2006 a 2009 výrazně posílil. V roce 2006 se takto vyjádřilo jen 39% lidí, což je o 11 procentních bodů méně. Oproti roku 2006, byl poměr v roce 2009 mezi kladnými a zápornými odpověďmi obrácený, resp. převládal souhlasný názor. Tolerance ke korupčnímu chování ve společnosti tedy rostla a tím docházelo k posílení korupčního klimatu v České republice.

Řádková %	rok 2006	rok 2009
souhlasím	39%	50%
nesouhlasím	48%	41%
nevím	13%	9%

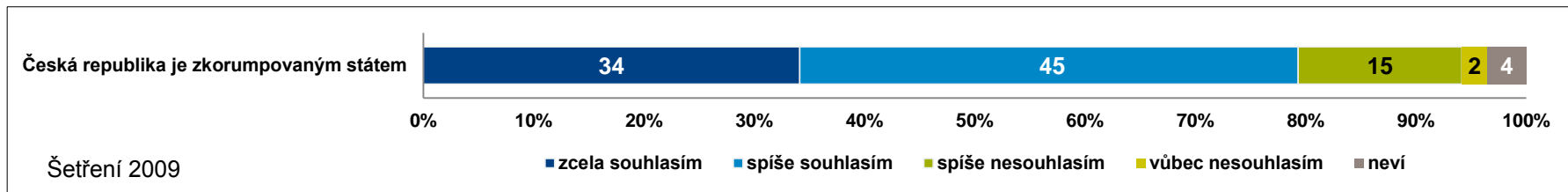
Úplatkům se zcela nebrání nejčastěji lidé ve věku 30 až 39 let, středoškoláci bez maturity, nezaměstnaní, lidé s nižšími příjmy, tedy ti, kteří mohou být na korupci do jisté míry existenčně závislí.

OČEKÁVANÁ MÍRA VÝSKYTU KORUPCE VE SPOLEČNOSTI

- Česká republika je zkorumpovaným státem

Čtyři pětiny obyvatel ČR (79%) se v roce 2009 domnívaly, že Česká republika je zkorumpovaným státem. Jen necelá pětina dotázaných (17%) věřila, že tomu tak není. Pocit zkorumpovaného státu měli spíše muži než ženy. S výjimkou nejmladší skupiny dotázaných 15 až 19 let se tento pocit šířil výrazně napříč všemi ostatními věkovými skupinami obyvatelstva. Za zkorumpovanou označili Českou republiku zejména zaměstnanci pracující ve vedoucích pozicích, soukromí podnikatelé bez zaměstnanců nebo OSVČ a vysokoškolsky vzdělaní lidé.

Jak ukazují výsledky, v průběhu sledovaných let se Česká republika stává synonymem zkorumpovaného státu pro stále větší skupinu obyvatelstva. Oproti měření v roce 2006 došlo v roce 2009 k nárůstu podílu pozitivních odpovědí o 13 procentních bodů.

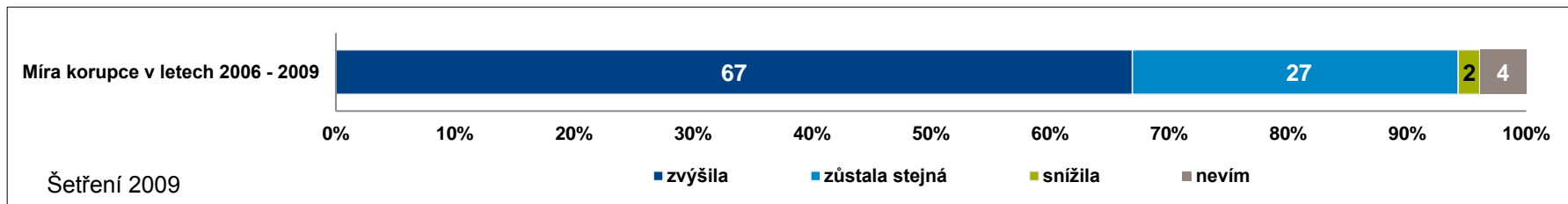
Řádková %	2001	2002	2003	2006	2009
souhlasím	52%	60%	64%	66%	79%
nesouhlasím	35%	32%	29%	25%	17%
nevím	13%	8%	7%	9%	4%

OČEKÁVANÁ MÍRA VÝSKYTU KORUPCE VE SPOLEČNOSTI

- Míra korupce v letech 2006 - 2009

Zhruba dvě třetiny obyvatel ČR (67%) měly v roce 2009 pocit, že se míra korupce u nás zvýšila. 31% uvedlo, že se rozhodně zvýšila a 36% lidí se přiklonilo k názoru, že se spíše zvýšila. Více než čtvrtina dotázaných (27%) byla názoru, že se míra korupce se v těchto letech nezměnila, zůstala zhruba na stejné úrovni a pouze 2% populace vnímalo určitý pokles korupce. Nárůst korupce zaznamenali zejména starší lidé nad 60 let, vysokoškoláci a středoškoláci bez maturity, zaměstnanci vykonávající vedoucí funkce a nepracující důchodci.

Porovnáme-li výsledky v čase, zjistíme, že oproti roku 2006 se podíl respondentů, jež se domnívá, že v posledních 3 letech (vztahující se k době výzkumu 2006 a 2009) došlo v ČR k nárůstu korupce, významně zvýšil (o 12 procentních bodů).

Řádková %	rok 2006	rok 2009
zvýšila	55%	67%
zůstala stejná	30%	27%
snížila	5%	2%
nevím	10%	4%

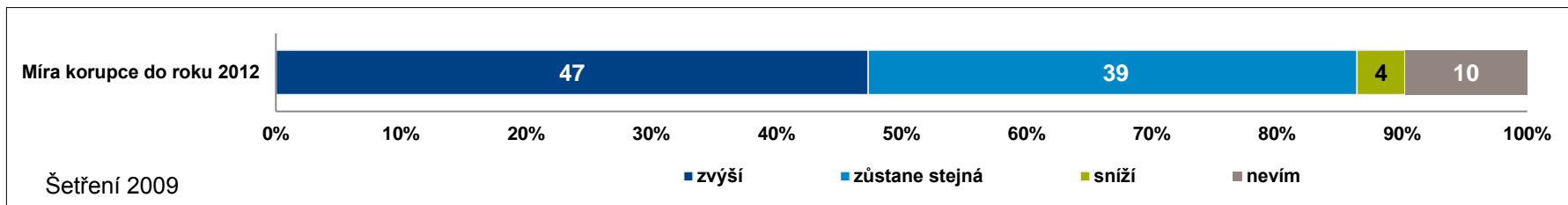

OČEKÁVANÁ MÍRA VÝSKYTU KORUPCE VE SPOLEČNOSTI

- Míra korupce se do roku 2012 zvýší...

Ani výhled do budoucna nebyl nikterak optimistický. V roce 2009 se necelá polovina obyvatel ČR (47%) domnívala, že se míra korupce do roku 2012 ještě zvýší (11% uvedlo, že se rozhodně zvýší a 36% se vyslovilo, že se spíše zvýší). Zhruba dvě pětiny lidí (39%) byly názoru, že případů korupčního chování již nebude přibývat a míra korupce zůstane stejná. Optimisticky posuzovala vývoj situace jen 4% dotázaných. Vyšší výskyt korupce očekávali častěji muži než ženy, nadpoloviční většina lidí ve věku 30 až 39 let, středoškoláků bez maturitního vysvědčení a nezaměstnaných.

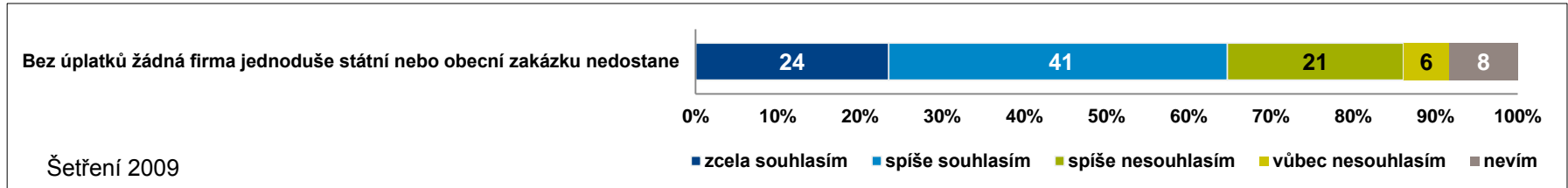
Při porovnání let 2006 a 2009 lze sledovat nárůst skeptických očekávání; procento takto smýšlejících respondentů se zvýšilo o 11 procentních bodů.

Řádková %	rok 2006	rok 2009
zvýší	36%	47%
zůstane stejná	45%	39%
sníží	9%	4%
nevím	10%	10%

MÍRA ODHADOVANÉ NEZBYTNOSTI DÁVAT ÚPLATKY

- Bez úplatků žádná firma jednoduše státní nebo obecní zakázku nedostane

Poměrně pesimisticky nahlízejí občané ČR na systém přidělování veřejných zakázek při výběrových řízeních. S výrokem, že bez úplatku žádná firma jednoduše státní nebo obecní zakázku nedostane, se v roce 2009 ztotožnily zhruba dvě třetiny lidí (65%). O existenci úplatkářství v této oblasti byli přesvědčeni především muži, respondenti ve věku 50 až 59 let, podnikatelé mající zaměstnance. Četnost těchto odpovědí rostla s dosaženým vzděláním. Lidé, kteří již mají nějakou zkušenost s dáváním úplatků, se takto vyjádřili v 75% případů.

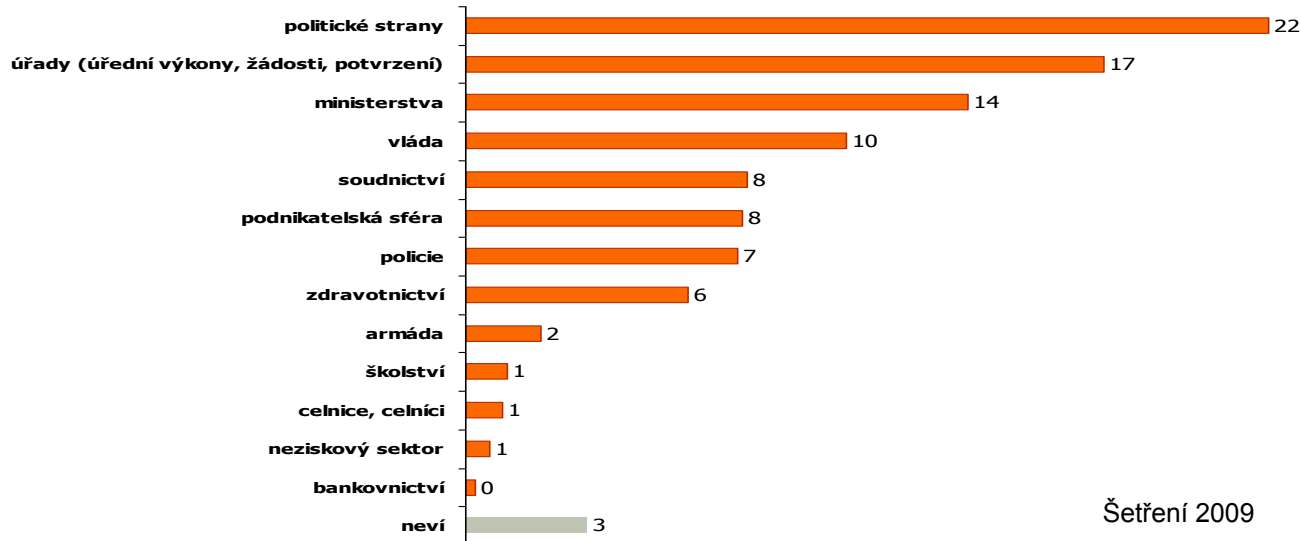

Procento lidí, jež se domnívají, že státní správa je málo transparentní v oblasti státních nebo obecních zakázek, dosáhlo v roce 2009 svého maxima.

Řádková %	1998	1999	2001	2002	2003	2006	2009
souhlasím	50%	50%	49%	60%	60%	53%	65%
nesouhlasím	31%	30%	28%	26%	24%	29%	27%
nevím	19%	20%	23%	14%	16%	18%	8%

NEJZKORUMPOVANĚJŠÍ PROSTŘEDÍ (2009)

V roce 2009 největší část populace ČR označila za oblast s nejčastějším výskytem korupčního chování politické strany (22%). Druhou korupcí nejvíce zasaženou oblastí jsou podle občanů ČR úřady (17%). Více než desetina lidí jmenovala ministerstva (14%) a desetina dotázaných označila za čtvrtou nejčastěji zkorumpovanou oblast vládu. Nejméně často si lidé spojovali korupci se školstvím, celníky, neziskovým sektorem a bankovníctvím. S politickými stranami si spojovali korupci zejména nejstarší skupina dotázaných (70 až 79 let), lidé se základním vzděláním a více než polovina podnikatelů majících zaměstnance (54%).

Šetření 2009

NEJZKORUMPOVANĚJŠÍ PROSTŘEDÍ

OBLAST, KDE JE ÚPLATKÁŘSTVÍ NEJVÍCE ROZŠÍŘENO

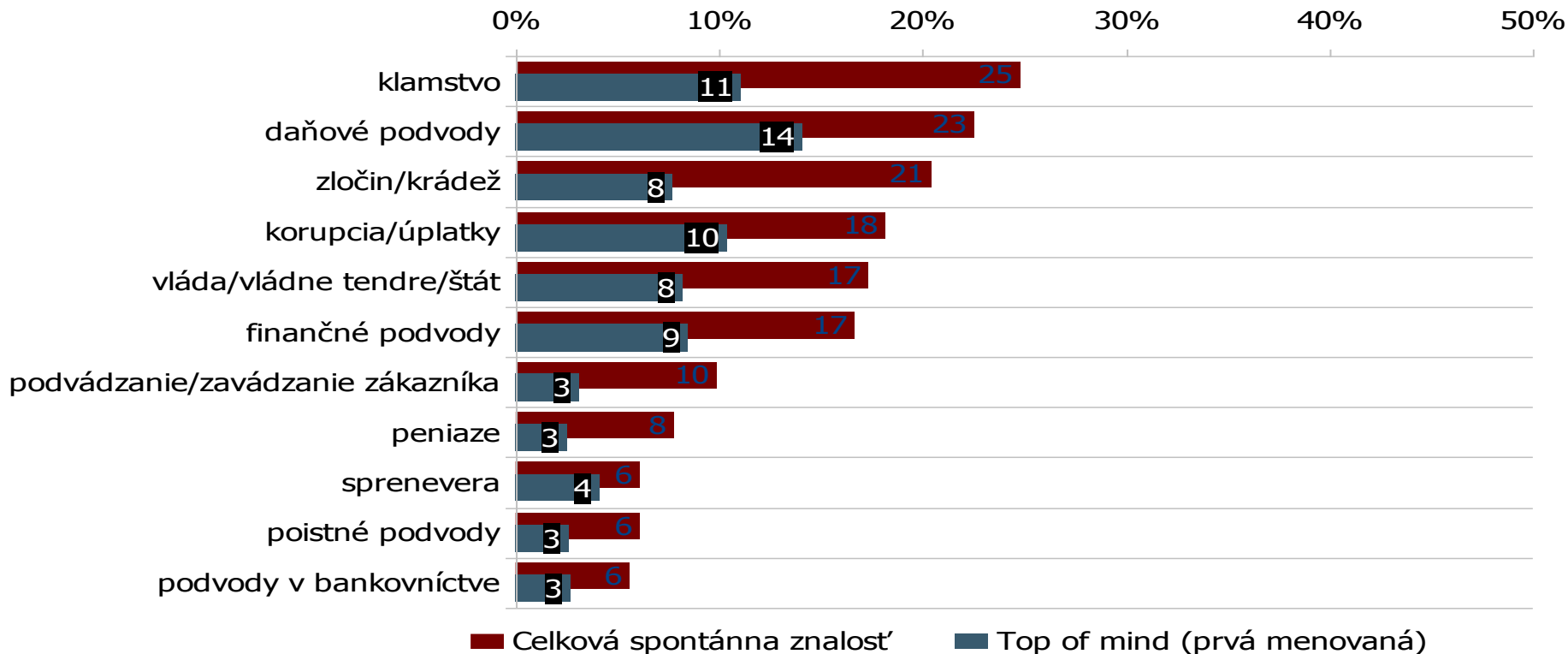
POŘADÍ INSTITUCÍ

(1 = nejvíce zkorumpovaná instituce, 13 = nejméně zkorumpovaná instituce)

	rok 1998	rok 2001	rok 2002	rok 2003	rok 2006	rok 2009
1.	úřední výkony	úřady	úřady	úřady	úřady	politické strany
2.	soudnictví	soudnictví	zdravotnictví	zdravotnictví	policie	úřady
3.	zdravotnictví	policie	policie	policie	vláda	ministerstva
4.	policie	zdravotnictví	soudnictví	soudnictví	politické strany	vláda
5.	služby	ministerstva	celnice	celnice	ministerstva	soudnictví
6.	školství	celnice	ministerstva	ministerstva	podnik. sféra	podnik. sféra
7.	pohostinství	bankovnictví	školství	školství	soudnictví	policie
8.	armáda	armáda	bankovnictví	bankovnictví	zdravotnictví	zdravotnictví
9.		školství	armáda	armáda	celnice	armáda
10.					školství	školství
11.					armáda	celnice
12.					neziskový sektor	neziskový sektor
13.					bankovnictví	bankovnictví

Podvody na Slovensku (výber z prieskumu 2011)

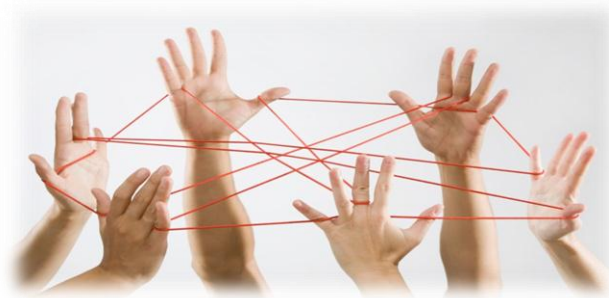
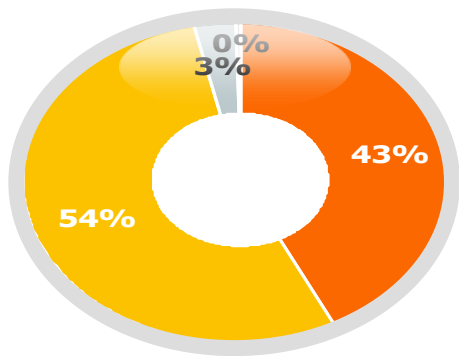
Čo Vás napadne, keď sa povie slovo podvod v inštitúciách

Oblasti, v ktorých sa najviac podvádza

Podvádzejú ľudia na Slovensku, ak na to majú príležitosť?

Určite áno

Skôr áno

Skôr nie

Určite nie

až 96% ľudí si myslí, že na Slovensku sa podvádza, ak je k tomu príležitosť.

ĎAKUJEM ZA POZORNOST

martin.mravec@gfk.com